

FUNDACIÓ
GALA-SALVADOR DALÍ

© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2007

Núm. cat. P 404

Visage paranoïaque (Rostre paranoïc)

Data: c. 1935

Tècnica: Oli sobre fusta

Dimensions: 18.5 x 22.5 cm

Signatura: Ni signat ni datat

Localització: Col·lecció privada

Procedència

- Edward James
- Subhastat a Christie's, West Dean Park, Chichester, West Sussex, 5 juny 1986

Observacions

Dalí explica en el seu text "Communication: Visage paranoïaque" l'origen d'aquesta doble imatge, tan usual en obres d'aquest període: "Després d'un estudi, en el curs del qual m'havia obsessionat una llarga reflexió sobre els rostres de Picasso, i particularment sobre els de l'època negra, busco una adreça entre un munt de papers i em veig de sobte colpit per la reproducció d'un rostre que crec de Picasso, rostre absolutament desconegut. De cop i volta, aquest rostre desapareix i m'adono de la il·lusió (?). L'anàlisi de la imatge paranoica en qüestió em permet de recuperar, mitjançant una interpretació simbòlica, totes les idees que havien precedit la visió del rostre. André Breton havia identificat el rostre amb el de Sade, cosa que corresponia a una preocupació ben particular de Breton pel que fa a Sade. Als cabells del rostre en qüestió, Breton veia una perruca empolvorada, mentre que jo hi veia un fragment de tela sense pintar, com és freqüent en l'estil picassà." ("Le Surréalisme au Service de la Révolution", núm. 3, desembre 1931). A més a "La Conquête de l'irrationnel" (1935), ens diu que aquest oli pot ser contemplat tant horitzontalment com verticalment (imatge 2).

Exposicions

- 1936, New York, The Museum of Modern Art, *Fantastic art dada surrealism*, 09/12/1936 - 17/01/1937, núm. cat. 320
- 1936, London, New Burlington Galleries, *International Surrealist Exhibition*, 11/06/1936 - 04/07/1936, núm. cat. 62
- 1999, New York, Solomon R. Guggenheim Museum, *Surrealism: two private eyes, the Nesuhi Ertegun and Daniel Filipacchi collections*, 04/06/1999 - 12/09/1999, núm. cat. 55

Bibliografia

- Salvador Dalí, *La Conquête de l'irrationnel*, Éditions Surréalistes, Paris, 1935, il. 30
- Barr, Alfred H., Jr., *Fantastic Art Dada Surrealism*, The Museum of Modern Art, New York, 1936, il. 320
- "Marvelous & Fantastic", *Time*, 14/12/1936, New York, p. 61
- John G. Frey, "From Dada to Surrealism", *Parnassus*, 31/12/1936, New York, p. 12
- A. Reynolds Morse, Michel Tapié, *Dalí: a study of his life and work*, New York graphic Society, Greenwich [Connecticut], 1958, p. 44
- Salvador Dalí, *Le Mythe tragique de l'Angélu de Millet : interprétation "paranoïaque-critique"*, Jean-Jacques Pauvert, Paris, 1963, p. 28
- Luis Romero, *Todo Dalí en un rostro*, Blume, Barcelona, Madrid, 1975, p. 205
- *He näkevät mitä me emme näe. Turkulaista surrealistmia 1932-1976*, Turun Taidemuseo, WälmNi Aaltosen museo, [S. l.], 1977, p. 9, il. 8
- Salvador Dalí, *El Mito trágico del Angelus de Millet*, Tusquets, Barcelona, 1978, p. 27
- Salvador Dalí, *Oui 1. La révolution paranoïaque-critique*, Denoël, Gonthier, Paris, 1979, s. p. (detall)
- Salvador Dalí, *Oui 2. L'archangélisme scientifique*, Denoël, Gonthier, Paris, 1979, p. [41] (detall)
- Peter Gorsen, *Kunst und Krankheit, Metamorphosen der ästhetischen Einbildungskraft*, Europäische Verlagsanstalt, Frankfurt am main, 1980, p. 195
- Salvador Dalí, *Sì. La rivoluzione paranoico-critica. L'arcangelismo scientifico*, Rizzoli, Milano, 1980, p. 41
- Ignacio Gómez de Liaño, *Dalí*, Polígrafa, Barcelona, 1983, p. 15
- *El Surrealismo*, Cátedra, Madrid, 1983, p. [162]
- Maria Gabriella Guglielmi, *Fotografia e paranoia. L'occhio di Salvador Dalí*, Arnica, Roma, 1983, p. 24

- *Effetto Arcimboldo*, Bompiani, Milano, 1987, p. 289
- Monic Amstad, "Edward James, Poet, Surrealist, Exzentriker", *Du*, 31/12/1987, Zürich, Suïssa, p. 32-33 (detall)
- *Grands Peintres : Dalí*, COGEDI-PRESSE, Paris, 1988, coberta, p. 2
- *Entender la pintura : Dalí*, Orbis - Fabri, Barcelona, 1989, p. 22
- Paul Moorhouse, *Dalí*, Magna Books, Wigston [Anglaterra], 1990, p. 19
- *Dalí: the Salvador Dalí museum collection*, Bulfinch, Boston. Toronto. London, 1991, p. 161
- Briony Fer, David Batchelor, Paul Wood, *Realism, rationalism, surrealism : art between the wars*, Yale University Press in association with the Open University, New Haven & London, 1993, p. 224 (imatge indirecta)
- *Salvador Dalí*, Polígrafa, Barcelona, 1994, s. p.
- Robert Descharnes, Gilles Néret, *Salvador Dalí, 1904 -1989*, Benedikt Taschen, Köln, 1994, p. 249
- *Dalí*, Cercle d'Art, Paris, 1994, p. 7
- David Carter, *Salvador Dalí*, Chelsea House, New York - Philadelphia, 1995, p. 14 (imatge indirecta)
- *A surreal life: Edward James, 1907-1984*, Royal Pavillion, Librairies & Museums, Brighton & Hove, Philip Wilson, London, 1998, p. 53
- *Surrealism: two private eyes, the Nesuhi Ertegun and Daniel Filipacchi collections*, Guggenheim Museum Publications, New York, 1999, p. 110
- *Dalí's optical illusions*, Wadsworth Atheneum Museum of Art, Hartford, Connecticut, 2000, p. 31
- Patrice Schmitt, *Étude psychanalytique de la création chez Salvador Dalí*, Lacour-Ollé, Nimes, 2004, il. 2.6
- Mary Ann Caws, *Surrealism*, Phaidon, London, 2004, p. 36
- Salvador Dalí, *Obra completa : Ensayos 2*, Destino, Fundació Gala-Salvador Dalí, Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales, Barcelona, [Figueres], [Madrid], 2005, p. 421
- *Dalí*, Unidad Editorial, [S. I.], 2005, p. 137
- Angela Wenzel, *The Mad, mad, mad world of Salvador Dali*, Prestel, Munich, 2007, p. 22
- -, -, -, Marc Aufraise, Marc Aufraise, Caroline Barbier de reulle, Marijke Peyser-Verhaar, Astrid Ruffa, Ha, *Les Cahiers du Musée national d'art moderne [Coberta] | [Sumari] | Éditorial | Les prémices du théâtre photographique de Salvador Dalí (1932-1933) | Portraits de fantasmes | Salvador Dalí et la musique*, Éditions du Centre Pompidou, Paris, 2012, p. 76-77
- Shûzô Takigushi, *Dalí : Tokio, 1939*, Notari, Genève, 2012, il. 33 (imatge indirecta)
- William Jeffett, Juan José Lahuerta, *Picasso-Dalí, Dalí-Picasso*, Museu Picasso, Salvador Dalí Museum, Barcelona, Sant Petersburg, 2014, p. 50 (imatge indirecta)
- *Dalí : poetics of the small, 1929-1936*, Meadows Museum, Dallas, 2018, p. 34, p. 35

Gestió de drets de reproducció

Els drets de propietat intel·lectual de les obres de Salvador Dalí i, per tant, de les reproduïdes en aquesta pàgina web, són titularitat de l'Estat Espanyol, cedits en exclusiva a la Fundació Gala - Salvador Dalí.

D'acord amb la legislació vigent en matèria de propietat intel·lectual, queda prohibida la reproducció (total o parcial), la distribució, la transformació, la comunicació pública, la posada a disposició interactiva, així com qualsevol altra explotació, per qualsevol mitjà, de les obres contingudes en aquesta pàgina web.

Qualsevol explotació de les obres de Salvador Dalí queda subjecta a la necessitat de sol·licitar autorització prèvia a VEGAP (91 532 66 32/ 93 201 03 31; www.vegap.es) i d'obtenir la corresponent llicència. La infracció dels drets de propietat intel·lectual de les obres de Salvador Dalí serà perseguida d'acord amb la legislació vigent.